

P R O I E C T

**cuprinzând principalele obiective pe care mi le propun
în funcția de membru al Consiliului Superior al
Magistraturii**

**Judecător
NATALIA FLOAREA ROMAN,
Tribunalul Specializat Mureș**

Considerații introductive

" Cei ce caută dreptatea trebuie să creadă în ea, pentru că Justiția, ca orice altă divinitate, se înfățișează doar celor care cred în ea".

“Eulogy of Judges - written by a lawyer” Piero Calamandrei

Sistemul judiciar românesc nu a dus lipsă de provocări în ultimii ani, iar imaginea sa actuală este cu siguranță și o reflectare a modului în care a știut să facă față acestor provocări.

Dincolo de strategiile de reformare sau dezvoltare a sistemului judiciar, de declarațiile mai mult sau mai puțin demagogice, de lipsa constantă și continuă a resurselor umane, materiale, financiare, pierderea încrederii în justiție e de departe cel mai mare pericol.

Și aceasta, pentru că nu e vorba doar de pierderea încrederii cetățenilor în justiție ci, mult mai grav, de pierderea **încrederii judecătorilor în justiție**, în rolul lor și, în special, în instituția ce trebuie să le garanteze independența, iar fără toate acestea, despre ce justiție mai putem vorbi?

Consiliul Superior al Magistraturii e mai vulnerabil acum ca niciodată în special din acest motiv. Conștientizarea acestei situații de fapt este primul pas și impune o abordare proactivă din partea Consiliului, care trebuie să facă o analiză serioasă și aplicată a cauzelor care au condus la această stare de fapt, pentru ca apoi să stabilească în concret ce anume se poate și trebuie să fie făcut pentru a îndrepta lucrurile într-o direcție bună.

Îmi acest context, îmi depun candidatura pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, înțelegând să dau curs astfel îndemnului pe care mare scriitor francez Honore de Balzac îl făcea în urmă cu mulți ani, după ce constata că *“distrugerea încrederii în sistemul judiciar marchează începutul sfârșitului unei societăți”*, și anume: *„spargeți tiparele prezente ale instituțiilor, reclădiți-le pe baze diferite, dar nu încetați să credeți în ele”*.

M-am bazat la întocmirea acestui proiect pe experiența mea de judecător și pe cea dobândită în asociația al cărei președinte sunt în prezent-

Uniunea Națională a Judecătorilor din România (U.N.J.R.). Am intrat în această asociație profesională a judecătorilor în anul 2008, iar din anul 2010 dețin și funcția de președinte al U.N.J.R., munca mea alături de colegii din asociație fiind dedicată în toată această perioadă sistemului judiciar.

Prezentul proiect pornește de la inventarierea problemelor și a vulnerabilităților trecute și actuale ale Consiliului Superior al Magistraturii și încearcă să ofere soluții pragmatice pentru depășirea acestora, prin prisma atribuțiilor conferite de lege pentru membrii Consiliului.

Lucrarea conține viziunea personală, dar și a asociației din care fac parte, asupra rolului C.S.M., a structurii și funcționării sale, toate aceste aspecte fiind analizate prin raportare la rezultatele concrete atinse până în prezent, întrucât consider că funcția de membru al Consiliului îți conferă poziția de parte într-un organism de decizie, care trebuie să realizeze obiectivele pe care și le asumă, fiind legat astfel de atingerea unui nivel de performanță în gestionarea sistemului judiciar.

Nu îmi propun în acest proiect să abordez întreaga paletă de atribuții a Consiliului și de aceea nu voi face o trecere în revistă, care e de cele mai multe ori pur teoretică, a tuturor domeniilor în care activează Consiliul, ci voi dezvolta doar acele aspecte în care consider că se impune o schimbare de abordare pentru ca C.S.M. să își îndeplinească menirea și să răspundă în cât mai mare măsură așteptărilor pe care le au, atât magistrații cât și societatea civilă, de la acest organism extrem de important pentru ideea de justiție.

O B I E C T I V E

- I. Eficiență și responsabilitate în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii***
- I. Asigurarea respectării independenței magistraților***
- II. Creșterea eficienței Consiliului în administrarea sistemului judiciar***
- IV. Transparența și integritatea***
- V. Relațiile interinstituționale***

I. Eficiență și responsabilitate în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii

- un dialog real și corect centrat pe proiecte concrete și pe argumente logice și juridice;
- stabilirea de responsabilități individuale pentru membrii Consiliului, pe domenii de activitate;
- simplificarea procedurii de revocare a membrilor C.S.M.

În opinia mea, principala vulnerabilitate a actualului Consiliu e legată de modul de funcționare a acestuia sau mai degrabă, de nefuncționalitatea Consiliului, ca organism colectiv.

Cu toate că cea mai mare parte a membrilor din actualul Consiliu au fost aleși în anul 2010, ceea ce a creat premisele adoptării unei strategii asumate pe termen scurt și mediu- care să cuprindă întregul mandat de 6 ani al Consiliului, experiența ultimului an și jumătate arată că nu s-a reușit coagularea unei majorități stabile în jurul unor proiecte extrem de importante pentru sistemul judiciar.

Din cauze ce țin mai degrabă de atitudinile individuale ale membrilor Consiliului, în anii 2011 și 2012 au fost ratate o serie de obiective extrem de importante pentru sistemul judiciar și pentru statutul și cariera magistraților. În plus, imaginea Consiliului și încrederea în capacitatea acestui organism de *autogovernare a magistraților* de a gestiona în mod corect și eficient problemele sistemului judiciar și de a răspunde la așteptările societății de la sistemul judiciar au fost puternic afectate de poziții publice, de multe ori divergente, exprimate de membri ai Consiliului pe subiecte importante, de impact.

În concret, reamintesc că din cauza neînțelegerilor din interiorul Consiliului s-a ajuns ca în fața puterii legiuitoare, la ședințele Parlamentului, să se susțină poziții diferite din interiorul Consiliului pe **proiectul de lege privind promovarea judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție**, ceea ce a făcut ca Ministerul Justiției să promoveze un alt proiect, diferit de cel avizat inițial de Consiliu, proiect prin care au fost înăsprite condițiile de

accedere la funcția de judecător suprem, atât în ceea ce privește vechimea cât și în ceea ce privește procedura de selectare.

Apoi, același tip de comportament a fost abordat și cu ocazia dezbaterii în Parlament a **legii micii reforme**, astfel că aspecte asupra cărora se convenise anterior (cum a fost de exemplu, cea referitoare la competența materială în materie penală) au fost readuse în dezbaterile comisiilor juridice ale Parlamentului, discuțiile contradictorii purtate între membrii Consiliului în fața parlamentarilor oferind imaginea unui organism a cărui poziție instituțională este extrem de greu de decelat dincolo de pozițiile individuale ale membrilor săi.

Am participat în numele U.N.J.R. la toate ședințele comisiei juridice din Camera Deputaților și am participat de asemenea, și eu și colegii mei, la întâlnirile organizate la Ministerul Justiției, în încercarea de a reuși să aducem unele modificări la acest proiect de lege, iar ca urmare a acestor eforturi, proiectul de lege a fost respins în Camera Deputaților; ulterior însă, proiectul a fost adoptat de Senat, pe fondul unei lipse de implicare activă a Consiliului pentru amendarea lui. Am solicitat personal și individual membrilor Consiliului să se prezinte în corpore la ședința comisiei juridice din Senatul României în care se discuta avizarea acestui proiect de lege, iar în plus, le-am cerut să solicite o întâlnire oficială cu liderii grupurilor parlamentare în aceeași încercare de a obține amendarea unora din textele legale ale respectivului proiect. Dificultatea coagulării rapide a unei poziții a făcut ca reacția Consiliului să fie întârziată și fără nicio șansă reală de reușită.

Consider și acum, că lipsa de organizare a Consiliului a făcut să fie ratat acest moment extrem de important pentru statutul magistraților și pentru sistemul judiciar. Este greu de acceptat că membrii ai Consiliului care și-au focalizat întreaga campanie pe desființarea și înfierarea acestui proiect de lege, abordând aproape în exclusivitate această temă în toate declarațiile lor publice, odată aleși în funcția de membru al Consiliului au devenit extrem de îngăduitori, remarcându-se prin tăcere absolută pe acest subiect.

În fine, pentru a încheia cu trecerea în revistă a marilor nerealizări ale actualului Consiliu, menționez bâlbâielile instituționale pe tema **intrării în vigoare a Noului Cod de procedură civilă**. Astfel, deși instanțele au fost

consultate în mod oficial de o parte dintre membrii Consiliului și au comunicat pozițiile lor, ce au fost aproape în unanimitate în sensul amânării datei de intrare în vigoare a NCPC până la momentul la care vor fi luate toate măsurile necesare pentru pregătirea efectivă a implementării noilor dispoziții procedurale, Plenul Consiliului a ales să ignore poziția exprimată de instanțe și a decis să dea un aviz favorabil pentru data de 01.06.2012, ca dată de intrare în vigoare a NCPC.

a.) Este evident așadar, că se impune de urgență o schimbare a modului de funcționare a Consiliului, astfel încât acest organism colectiv să reușească în mod eficient să gestioneze problemele sistemului judiciar, iar în exterior să transmită un mesaj clar, ferm și mai ales unitar.

În acest sens, consider că trebuie luate o serie de măsuri care să fie direcționate pentru a se atinge acest rezultat, iar principala mea preocupare în momentul în care voi ajunge în funcția de membru al Consiliului va fi canalizată în acest sens.

În concret, consider că primul pas care trebuie făcut este cel al realizării unui **dialog real și corect** între membrii Consiliului, iar în acest sens, cred că trebuie ca dialogul să fie centrat pe problemele esențiale ale sistemului judiciar și ale magistraților. Consiliul Superior al Magistraturii este un organ colectiv din care fac parte magistrați -judecători și procurori- cu experiență personală și profesională diferită, alături de care sunt membrii ai societății civile și ai puterii executive, cu viziuni și interese ce pot diferi de cele ale magistraților, astfel încât e absolut firesc ca într-un astfel de organ colectiv să fie exprimate opinii și să existe opțiuni și viziuni diferite asupra problemelor supuse dezbaterii.

Cu toate acestea însă, centrarea dezbaterilor din comisii, secții și plen pe proiecte concrete și pe argumente logice și juridice va facilita un dialog constructiv, creând premisele adoptării unor hotărâri cu o majoritate confortabilă, acceptate și asumate în numele Consiliului de fiecare membru al acestuia.

Din postura de membru al C.S.M. voi acționa ca un liant, având convingerea că voi reuși să contribui la coagularea unui dialog real între membrii Consiliului, iar această convingere este fundamentată pe experiența mea în raporturile cu actualii membri ai Consiliului. Am participat la multe întâlniri cu membrii C.S.M, pe aproape toți îi cunosc personal și am lucrat în diverse proiecte împreună cu aceștia, iar de fiecare dată am reușit să avem

un dialog normal și firesc, chiar și atunci când ne-am situat pe poziții divergente. De aceea, consider că am un atu din acest punct de vedere, pe care cu siguranță îl voi folosi dacă voi ajunge să dețin funcția de membru al Consiliului.

b.) Dincolo de eforturile pentru realizarea unor relații interpersonale cu ceilalți membri ai Consiliului, relații corecte, bazate pe bună credință și respect reciproc, consider că trebuie luate măsuri administrative care să vizeze modul în care este organizată activitatea de lucru în interiorul Consiliului.

Astfel, voi milita pentru stabilirea de **responsabilități individuale pentru membrii Consiliului**, întrucât consider că o astfel de măsură ar reuși, pe de o parte, să îl responsabilizeze pe fiecare membru al Consiliului în parte, dându-i totodată acestuia posibilitatea să se focalizeze pe domeniul asumat, să stabilească un plan concret pentru dezvoltarea respectivului domeniu, cu indicarea de direcții de acțiune, de măsuri concrete și de termene; astfel se va realiza un management mult mai eficient al fiecărui domeniu de activitate al C.S.M., pentru că se va asigura o continuitate în abordarea problematicilor specifice fiecărui domeniu de activitate, membrul CSM responsabil putând să își constituie, din personalul de specialitate al Consiliului, o echipă împreună cu care să lucreze pe durata mandatului său.

Pe de altă parte, o astfel de măsură va duce la o mai mare transparență a activității Consiliului, magistrații cunoscând tot timpul care dintre membrii C.S.M. răspunde de un domeniu de activitate anume, ceea ce facilitează consultarea și transmiterea informărilor și a punctelor de vedere în ambele sensuri. Totodată, va fi mult mai ușor de constatat modul în care fiecare membru al Consiliului își îndeplinește în concret atribuțiile, magistrații putând să verifice astfel, dacă ceea ce și-au asumat prin proiectele cu care au candidat și cu care au fost aleși, concordă cu acțiunile concrete făcute în funcția de membru ales al C.S.M.

Acest aspect este extrem de important pentru mine, întrucât modul în care a funcționat atât vechiul C.S.M. cât și cel actual a permis diluarea activității și prin urmare și a răspunderii individuale a membrilor Consiliului, care au preferat să stea la adăpostul votului colectiv, ceea ce a lipsit de orice substanță răspunderea membrilor Consiliului, făcând practic iluzorie posibilitatea legală de revocare a acestora de către colegii lor magistrați.

Reamintesc că fiecare membru ales al Consiliului a fost votat în mod individual, pe baza unui proiect prin care și-a asumat anumite obiective, astfel că e absolut necesar ca acesta să dovedească în perioada mandatului său că acționează în conformitate cu ceea ce și-a asumat în mod benevol, și evident, să poată să fie tras la răspundere, prin revocare de către colegii săi, în situația în care nu își îndeplinește atribuțiile sau o face într-un mod defectuos.

În fine, țin să subliniez că stabilirea de responsabilități individuale nu intră în contradicție cu constituirea de comisii de specialitate sau alte forme de organizare a activității, pentru că în cadrul acestor comisii fiecare dintre membrii Consiliului are posibilitatea să prezinte situația măsurilor din domeniul său de responsabilitate, supunând dezbaterii celorlalți membrii aceste măsuri, decizia fiind luată, evident, în mod colegial.

În concluzie, așa cum am susținut și din calitatea mea de președinte al U.N.J.R., cred că se impune cu stringență ca membrii C.S.M. să își asume responsabilități individuale pe domenii de activitate. Modul de organizare a activității membrilor în cadrul Consiliului trebuie să fie calibrat astfel încât să fie satisfăcute cerințele de eficiență și celeritate, responsabilitatea însă este și trebuie să fie una individuală, pentru că și votul a fost unul individual, iar inexistența unei astfel de responsabilități face imposibilă funcționarea pârgiei controlului activității membrilor CSM de către magistrați pe durata mandatului acestora.

c.) Funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii este o funcție de demnitate publică, ceea ce implică **răspunderea membrilor C.S.M.** față de corpul profesional al magistraților prin al căror vot au ajuns să ocupe această funcție. Răspunderea membrilor Consiliului față de corpul magistraților pe care îl reprezintă este esențială pentru că în lipsa acesteia există riscul de transformare a Consiliului într-un organism autist, independent și indiferent la problemele sistemului judiciar.

Trebuie menționat că responsabilitatea membrilor aleși ai Consiliului față de corpul profesional al magistraților este circumscrisă la îndeplinirea mandatului dat și vizează atât modul de îndeplinire a atribuțiilor membrilor, astfel cum acestea sunt reglementate de lege, cât și atingerea obiectivelor asumate prin proiectele prezentate cu ocazia depunerii și susținerii candidaturilor.

Actualul cadru legal reglementează o singură pârghie prin care magistrații pot exercita un control efectiv asupra membrilor Consiliului pentru modul în care aceștia îndeplinesc în concret obligațiile legale și cele asumate prin propriile proiecte, și anume revocarea membrilor C.S.M. Experiența a dovedit însă că modul lacunar în care este reglementată această procedură de revocare o face să fie extrem de greoaie, permițând Consiliului să o blocheze, ceea ce o lipsește în fapt de eficiență, descurajând astfel magistrații să uzeze de ea.

De aceea, îmi asum în totalitate și voi susține din postura de membru al Consiliului propunerile concrete pe care U.N.J.R. le-a făcut în vederea simplificării și accesibilității acestei proceduri, *modificările punctuale* fiind următoarele :

- cererea de revocare a unui membru C.S.M. pentru neîndeplinirea mandatului să poată fi formulată de oricare adunare generală de la nivelul instanțelor sau parchetelor pe care membrul respectiv le reprezintă, precum și de asociațiile profesionale ale judecătorilor sau procurorilor;
- convocarea tuturor adunărilor generale ale instanțelor/parchetelor să se declanșeze din oficiu, independent de adoptarea unei hotărâri a C.S.M., în termen de 15 de zile de la sesizare;
- adunările generale să fie convocate pentru aceeași dată și la aceeași oră, iar dreptul de vot aparține judecătorilor și procurorilor înscriși pe listele electorale;
- centralizarea votului se va face de către C.S.M., pe baza proceselor-verbale trimise de adunările generale. Membrul C.S.M. este demis în situația în care jumătate plus 1 din numărul judecătorilor/procurorilor înscriși pe listele electorale au votat în acest sens.

II. Asigurarea respectării independenței magistraților

- Inspekția Judiciară și regimul răspunderii disciplinare a magistraților;
- adoptarea legislației secundare pentru asigurarea aplicării prevederilor legale în materia răspunderii;
- adoptarea unei hotărâri prin care să fie delimitată sfera de cuprindere pentru fiecare abatere disciplinară în parte;
- reacții prompte și ferme față de presiunile și atacurile la adresa magistraților și a sistemului judiciar;
- evaluarea profesională a magistraților

Legea nr.24/2012 pentru *modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii* a adus modificări importante atât în ceea ce privește **organizarea și statutul Inspekției Judiciare** cât și în ceea ce privește **regimul răspunderii disciplinare a magistraților**.

În calitate mea de președinte al U.N.J.R. am participat la dezbaterile instituționale organizate în perioada anterioară adoptării acestui proiect de lege de către Parlament, menționând anterior care au fost demersurile concrete pe care le-am făcut în acea etapă. După ce proiectul de lege a fost adoptat de Parlament, am uzat de toate căile legale formale și informale pentru a obține rediscutarea acestui proiect de lege înainte de a fi promulgat.

În concret, U.N.J.R. a făcut demersuri oficiale pe lângă grupurile parlamentare în vederea sesizării Curții Constituționale pentru verificarea de constituționalitate a unora dintre textele din respectivul proiect de lege; o asemenea solicitare am adresat-o și Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar ca urmare a solicitărilor noastre acest proiect de lege a fost atacat la Curtea Constituțională, atât de unul din grupurile parlamentare cât și de Î.C.C.J.

În paralel, am transmis informări oficiale către europarlamentarii români de la Bruxelles, către reprezentanți ai Comisiei Europene precum și către organizațiile nonguvernamentale care funcționează pe domeniul justiției, aducând astfel în spațiul public argumentele noastre împotriva unora din textele din acest proiect de lege.

a.) La acest moment suntem în situația în care au fost respinse excepțiile de neconstituționalitate prin Decizia C.C.R. cu nr.2/11.01.2012 și a fost promulgată legea prin care au fost aduse modificări considerabile la regimul răspunderii disciplinare a magistraților, iar de acum, rolul determinat revine Consiliului Superior al Magistraturii care trebuie **să adopte legislația secundară** prin care să asigure aplicabilitatea dispozițiilor legale respective.

Garantarea independenței justiției este principala obligație constituțională a Consiliului potrivit art.133 alin.1 din Constituție, iar pentru a reuși să asigure în mod efectiv această independență pentru fiecare magistrat, deopotrivă judecător sau procuror, în parte, C.S.M. trebuie să procedeze la redactarea regulamentelor prin inserarea unor prevederi care să se înlăture pericolul subminării independenței justiției prin instituirea unui control administrativ asupra soluțiilor pronunțate.

b.) Consider că pe lângă adoptarea regulamentelor prevăzute chiar de lege, este chiar mai important ca C.S.M. să redacteze și să adopte un **document tehnic** prin care să fie delimitată în mod clar **sfera de cuprindere pentru fiecare abatere disciplinară în parte**.

Lipsa de precizie a terminologiei utilizate în textul legii, în special în materia definirii abaterilor disciplinare și a unor noțiuni precum „rea-credință” și „gravă neglijență” poate duce la un control administrativ asupra hotărârilor pronunțate de judecători.

În aceste condiții, sunt absolut necesare clarificări ale reglementării legale în special în privința definirii abaterilor disciplinare pentru a se asigura previzibilitatea reglementării, în scopul cunoașterii cu exactitate de către toți magistrații și nu numai, a conduitei interzise, sancționabile disciplinar. În mod evident, nu orice încălcare a dispozițiilor procedurale sau de drept material poate fi considerată ca intrând în sfera de reglementare a abaterii menționate, aceste încălcări constituind motive de nelegalitate a hotărârii, susceptibile de a fi invocate în căile legale de atac.

Tocmai pentru a se asigura o previzibilitate a dispozițiilor legale referitoare la abaterile disciplinare și pentru ca o astfel de delimitare să fie asumată de Consiliul Superior al Magistraturii, în dubla sa calitate de garant al independenței justiției și de instanță de judecată în materia răspunderii disciplinare a magistraților, este necesară adoptarea unui astfel de document de către Consiliu pentru că el se va impune în egală măsură magistraților,

Inspecției Judiciare și Consiliul, dar și celorlalți titulari ai acțiunii disciplinare, oferind previzibilitate și interpretare unitară pentru respectivele dispoziții legale. Chiar Curtea Constituțională a statuat în considerentele Deciziei nr.2/11.01.2012 că îi revine Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate sa de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, *să interpreteze și să aplice aceste texte, în raport cu situațiile de fapt care îi vor fi supuse judecării, cu respectarea principiilor constituționale care guvernează statutul magistraților. Verificarea existenței unei abateri disciplinare presupune examinarea temeinică a circumstanțelor de fapt în care a trebuit să lucreze magistratul, a noutății și dificultății problematicilor juridice cu care acesta s-a confruntat, a situației jurisprudenței și doctrinei, a motivării, pentru a se ajunge la concluzia existenței faptei prevăzute de textul legal de referință.*

Pentru aceleași rațiuni, consider că este necesar ca în acest document tehnic să fie delimitate în mod clar și competențele **Inspecției Judiciare** în sensul stabilirii clare a limitelor verificărilor pe care le poate face Inspecția, a metodologiei de control și a actelor de sesizare pentru exercitarea acțiunii disciplinare.

Un astfel de document va facilita și conturarea unei practici unitare la nivelul Secțiilor Consiliului, atunci când acestea au rolul de instanțe de judecată în materie disciplinară, iar o astfel de practică unitară urmată cu consecvență se va impune și titularilor acțiunii disciplinare, limitându-se astfel numărul acțiunilor disciplinare la situațiile în care Consiliul a confirmat existența unor conduite sancționabile disciplinar.

c.) O altă componentă importantă a garantării independenței justiției este legată de reacțiile C.S.M. față de **presiunile și atacurile** exercitate din exterior asupra magistraților sau a sistemului în ansamblul său.

În astfel de situații, care nu au fost deloc puține în ultimii ani, reacția Consiliul trebuie să fie una promptă și fermă, ca o expresie a asumării în mod real a rolului de apărător al independenței justiției, iar acțiunile concrete ce pot fi întreprinse se circumscriu sferei declarațiilor și a luărilor de poziție.

Mai dificil de gestionat au fost însă situațiile în care au existat conflicte între judecători și procurori, în mare parte legate de soluțiile pronunțate în dosarele penale cu interes mediatic, declarațiile făcute în spațiul public, mai

ales cele cu accente pronunțat critice, ducând la sesizări și verificări ale Inspecției Judiciare.

Consider că astfel de situații trebuie abordate cu maximă maturitate și responsabilitate de către Consiliu pentru că efectele negative se repercutează automat asupra imaginii sistemului judiciar și a încrederii cetățenilor în instituțiile din interiorul sistemului. Trebuie în mod categoric să fie evitată orice acțiune sau măsură prin care s-ar contribui la inducerea în percepția publică a existenței unui conflict între judecători și procurori, Consiliul fiind răspunzător pentru portofoliul de imagine al întregului sistem judiciar.

d.) Întrucât am avut făcut parte din grupul de lucru constituit la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii care a lucrat la redactarea Ghidului și a Regulamentului de evaluare a performanței profesionale a magistraților, iar în prezent sunt formator al Institutului Național al Magistraturii în domeniul evaluării, cunosc care au fost intențiile avute în vedere la acel moment, **evaluarea profesională a magistraților** fiind gândită ca un instrument de identificare rapidă a deficiențelor, a vulnerabilităților pe care le au magistrații și suportul acordat acestora pentru a-și îmbunătăți performanța profesională, dar și un instrument de apreciere și recunoaștere a excelenței și performanței individuale în sistemul judiciar. După câțiva ani de aplicare a acestui instrument, este evident că modul în care a fost implementat și utilizat în practică acest instrument l-a îndepărtat de acest scop.

De aceea, cred că se impune de urgență efectuarea de către Consiliu a unei evaluări a procesului de evaluare în vederea reajustării acestuia, pentru că acest instrument este unul extrem de important și trebuie să fie folosit în continuare, și numai dacă am în vedere faptul că în cazul constatării unor deficiențe este sprijinit magistratul pentru întocmirea unui plan personal de dezvoltare în care să fie menționate posibilele soluții referitoare la modul de organizare a timpului de lucru, la gestionarea dosarelor, la stabilirea priorităților. În plus, el trebuie dublat de un sistem de evaluare a instanțelor, Consiliul fiind cel care trebuie să își asume rapid un astfel de proiect.

În concret, voi susține modificarea Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, astfel încât acesta să permită degrevarea evaluatorilor de sarcinile profesionale obișnuite în perioada evaluării, să excludă subiectivismul datorat raporturilor dintre evaluați și evaluatori, să permită valorificarea rezultatelor evaluării prin

asigurarea participării magistraților la programul de formare continuă în funcție de competențele care trebuie îmbunătățite, să asigure pregătirea judecătorilor pentru procesul de autoevaluare, să asigure pregătirea din timp a comisiilor de evaluare, pentru a se evita interpretarea neunitară a criteriilor de evaluare, să determine înlăturarea oricăror consecințe sancționatoare în urma procesului de evaluare.

III. Creșterea eficienței Consiliului în administrarea sistemului judiciar

- recrutarea magistraților și formarea profesională inițială și continuă;
- resurse umane și implementarea noilor coduri;
 - standarde de bună funcționare a instanțelor și indicatori de performanță pentru instanțe;
- specializarea reală a judecătorilor;
- programul volumului optim de activitate

Pornind de la cartea lui Piero Calamandrei, citat în motto-ul acestei lucrări, am reflectat asupra unui adagiu pe care autorul îl considera dătător de neliniști: *res judicata facit de albo nigrum et de quadrato rotundum*. Înțelegem oare cu adevărat puterea pe care o avem ca judecători, o putere precum cea a vrăjitorului din povești, care poate schimba albul în negru și pătratul în rotund??? Conștientizăm oare cu adevărat că în mâinile noastre legea e un instrument pe care îl putem folosi, fie pentru a face DREPTATE, fie pentru a face *dreptatea noastră*, aducând adevărul și dreptatea la nivelul înțelegerii și abilităților noastre? Și dacă realizăm cu adevărat acest lucru, atunci ce anume ne ajută să ținem balanța dreaptă, în echilibru?

a.) Am realizat, odată în plus, importanța **recrutării judecătorilor**, în condițiile în care sistemul nostru asigură accesul la statutul de magistrat pentru persoane extrem de tinere, în urma absolvirii Institutului Național al Magistraturii. Formarea profesională inițială în cadrul Institutului s-a focalizat pe asigurarea pentru auditorii de justiție a unei solide pregătiri în domeniul juridic, ceea ce este în mod evident extrem de important.

Însă, nu trebuie deloc neglijat faptul că o mare parte dintre auditorii de justiție sunt abia ieșiți de pe băncile facultăților, lipsiți de orice altă experiență profesională, astfel că sunt nevoiți să se adapteze rapid unui statut care le

solicită nu doar cunoștințe teoretice solide, ci și mult echilibru, lipsa prejudecăților, o înțelegere corectă a rolului ce le revine și a imensei puteri pe care o au, o putere căreia trebuie să îi perceapă în mod corect limitele și să o gestioneze în scopul pentru care o dețin.

De aceea, consider că pregătirea inițială prin I.N.M. trebuie în mod concret să suplinească lipsa de experiență de viață și profesională pentru auditorii de justiție, prin programe care să pună accentul pe dezvoltarea abilităților non-juridice, prin încurajarea dobândirii unei cât mai largi culturi generale, precum și prin stagii de pregătire suficient de consistente în barouri, parchete, instanțele și alte instituții publice care să permită auditorului de justiție o viziune generală asupra justiției, a rolui pe care fiecare actor îl are în acest proces.

b.) Înțelegând perfect importanța unor **programe de pregătire** în care magistrații să intre în contact direct cu reprezentanți ai altor profesii care fie au un rol în actul de justiție fie sunt doar beneficiarii acestuia, am inițial prin U.N.J.R., în cursul anului 2011 trei proiecte extrem de importante, care s-au dovedit a fi foarte utile pentru magistrații care au participat la aceste proiecte, ceea ce mă îndreptățește să folosesc această experiență pozitivă și din postura de membru al Consiliului.

◆ În concret, au fost organizate pentru prima dată seminarii de lucru la care au participat magistrați împreună cu experții topografi, iar discuțiile din cadrul acestor seminarii au fost extrem de utile, fiind lămurite multe aspecte dintre cele care duc la prelungirea pe mulți ani în instanțe a dosarelor în care se administrază proba cu expertiza judiciară topografică. Mai mult decât atât, ca urmare a acestor seminarii, la solicitarea U.N.J.R. și în baza documentelor redactate în urma acelor seminarii, Ministerul Justiției a semnat un protocol cu Ministerul Administrației și Internelor, protocol prin care au fost aduse importante modificări la regulamentul de înscriere în cartea funciară, cele mai importante fiind cele care se referă la avizarea de către O.C.P.I. a expertizelor judiciare topografice și la obligativitatea înscrierii hotărârilor pronunțate în aceste materii fără a mai fi necesare alte formalități ulterioare. Întrucât multe din dificultățile pe care le întâmpină judecătorii care soluționează astfel de dosare sunt datorate în principal necunoașterii suficiente a procedurilor de carte funciară, voi susține din postura de membru al C.S.M. introducerea în programa de formare profesională a magistraților, atât cea inițială cât și cea continuă, a unor astfel de programe.

◆ Un alt proiect extrem de important pe care l-am inițiat în cursul anului 2011 a fost cel derulat împreună cu Parchetul General și cu Fundația Reaching Out și care a fost dedicat în special infracțiunilor de trafic de persoane, iar în acest program au participat judecători și procurori, alături de reprezentanți ai fundației care se ocupă de victimele traficului de persoane. Dezbaterile au fost extrem de aplicate și pline de substanță, în urma acestora fiind promovat de către Parchetul General un recurs în interesul legii în materia liberării condiționate. Dincolo de discuțiile juridice însă, cea mai mare realizare a acestor seminarii a fost aducerea la aceeași masă a discuțiilor, după mult timp, a judecătorilor și procurorilor, care au folosit acest cadru pentru a clarifica multe dintre neînțelegerile care, din păcate, au ajuns să fie aduse în spațiul public. Datorită succesului acestui program și interesului manifestat de colegii din țară pentru astfel de întâlniri, acest program va continua și în anul 2012, iar postura de membru al Consiliului îmi va da facilitățile necesare pentru instituționalizarea lui la nivel național, dând astfel posibilitatea tuturor judecătorilor și procurorilor care sunt interesați să participe la acest gen de întâlniri profesionale să poată face acest lucru.

◆ În fine, dar nu în ultimul rând aș spune, ca urmare a solicitărilor exprese pe care le-am făcut personal pe lângă conducerea I.N.M. au fost incluse în programul de formare profesională continuă pentru anul 2011,-și constat cu bucurie că sunt incluse și în programul pe anul 2012- seminarii în domeniul bancar la care participă membrii ai A.R.B. (Asociația Română a Băncilor). Aceste seminarii, concepute ca un stagiu complet la care participă aceiași judecători au fost extrem de bine primite de colegii care au participat la ele în cursul anului trecut, în special pentru faptul că au beneficiat de expertiza celor care activează în domeniul bancar și care le-au oferit explicații de specialitate într-un domeniu extrem de tehnic și specific, așa cum este cel bancar. Am participat la acest seminarii și din postura mea de formator I.N.M. în domeniul bancar, abordând tema clauzelor abuzive în contracte.

c.) În luna octombrie a anului 2011 a intrat în vigoare Noul Cod civil, iar în această perioadă Ministerul Justiției a avansat în spațiul public data de 01.06.2012 ca dată pentru intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură civilă, Consiliul Superior al Magistraturii dând un aviz favorabil pentru această dată.

Fără a mai reveni asupra modului în care a fost dat respectivul aviz și independent de decizia politică pe această temă, consider că este rolul Consiliului Superior al Magistraturii să facă toate demersurile necesare pentru a asigura **implementarea noilor dispoziții procedurale**.

În acest sens, reamintesc că în ultimul Raport al Comisiei Europene (iulie 2011) privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare se *recomandă* în mod expres „adoptarea unor măsuri active care să însoțească intrarea în vigoare a Codului civil și adoptarea unui plan cuprinzător de punere în aplicare a celorlalte trei noi coduri, furnizarea de resurse suficiente pentru formare și reorganizarea instanțelor și a parchetelor, sporirea capacității Institutului Național al Magistraturii și adoptarea propunerilor acestuia referitoare la îmbunătățirea standardelor de formare și de recrutare”.

În pofida acestei recomandări exprese a Comisiei, singurele acțiuni vizibile ale Consiliului până în prezent s-au rezumat la declarații publice în legătură cu data de 1 iunie 2012, ca dată de intrare în vigoare a Codului.

Consider că este necesară abandonarea acestei pasivități și asumarea de către Consiliu a rolului său de pregătire a sistemului judiciar pentru implementarea noilor coduri juridice, iar în acest sens sunt o serie de măsuri concrete ce trebuie să fie luate în perioada imediat următoare, măsuri care trebuie să fie integrate într-un plan de acțiune asumate de Consiliu, cu termene și responsabilități clar stabilite, cu indicarea de resurse umane și materiale necesare.

În concret, consider că măsurile cele mai importante ce trebuie adoptate de C.S.M. trebuie să vizeze **asigurarea resurselor materiale și umane** necesare, iar în acest sens reamintesc că încă nu a fost adoptată o politică de resurse umane în interiorul sistemului, cu toate că au fost derulate mai multe programe în acest sens, iar concluziile acestora sunt în mare parte valabile și în prezent și ar putea să fie implementate. Din păcate însă, se preferă ca în fiecare an să fie elaborate noi studii în această materie, studii care rămân fără nicio finalitate, toate demersurile rezumându-se la declarații de intenție și cifre scrise pe hârtie. De altfel, planul de acțiune în privința resurselor umane adoptat de Consiliul Superior al Magistraturii la începutul lunii martie a.c. ignoră realitatea actuală din sistem și nu este calibrat în perspectiva intrării în vigoare a noilor coduri juridice, ceea ce dovedește că problema extrem de stringentă a alocării resurselor umane în

sistemul judiciar este departe de a fi abordată corect, coerent și realist pentru a fi rezolvată.

Au fost efectuate studii de impact, astfel încât necesarul de resurse umane și materiale pentru implementarea noilor coduri juridice este cunoscut, obligația Consiliului fiind de a redimensiona schemele de personal pentru instanțe, atât pentru magistrați cât și pentru personalul auxiliar.

Tot în aceste context, cum noile dispoziții procedurale vor determina o mutare semnificativă de competență de la judecătorii la tribunale, este necesară luarea măsurii de mutare parțială a posturilor vacante actualmente la nivelul judecătoriilor către tribunale, pentru ca la momentul intrării efective în vigoare a Noului Cod de procedură civilă să poată fi ocupate într-un termen relativ scurt de timp posturile vacante de la tribunale prin concursuri de promovare sau prin valorificări ale rezultatelor de la examenele de promovare organizate anterior.

Așteptarea intrării în vigoare a noilor coduri juridice nu trebuie să fie pentru C.S.M. o așteptare pasiv-reflexivă ci dimpotrivă, trebuie să fie o perioadă în care să fie luate o serie de măsuri organizatorice concrete ce se impun cu stringență. În acest demers, Consiliul trebuie să îi aibă alături în primul rând pe **președinții instanțelor**, de la nivelul curților și a tribunalelor, sens în care se impun a fi **organizate periodic întâlniri de lucru** cu aceștia care să fie dedicate exclusiv și efectiv identificării problemelor administrative ce vor fi generate de intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă, precum și a soluțiilor la acestea, în vederea conturării unui plan unitar de acțiune.

Tot în sfera atribuțiilor Consiliului intră și adoptarea legislației secundare, în special a regulamentului de ordine interioară a instanțelor judecătorești, iar în acest sens, pentru a se evita bulversarea activității în instanțe, se impune a fi modificat de îndată a acestui regulament pentru a-l pune în acord cu noile dispoziții procedurale.

Spre exemplificare, noul Cod de procedură civilă va impune o regândire a circuitului dosarelor în instanță, a atribuțiilor ce revin compartimentelor auxiliare ale instanțelor, în special a celor care deservesc direct publicul, așa cum este compartimentul de arhivă, dispozițiile actuale din regulamentul de ordine interioară referitoare la modul de gestionare a

dosarelor în arhivă nemai fiind acoperitoare după intrarea în vigoare a noului cod.

Tot în categoria măsurilor administrative ce se impun a fi luate înainte de data intrării în vigoare a noilor dispoziții procedurale sunt și cele referitoare la sistemul informatic ECRIS, precum și la formularistica pentru citații și pentru celelalte acte procedurale.

Nu în ultimul rând, Consiliul trebuie să se implice în mod activ împreună cu Institutul Național al Magistraturii pentru asigurarea pregătirii profesionale a magistraților și a personalului auxiliar, făcută în mod organizat, coerent, pentru a se crea premisele aplicării unitare a noilor dispoziții procedurale.

Am afirmat în mai multe rânduri că succesul Codului este condiționat de modul de aplicare a noilor dispoziții legale, iar pentru aceasta e necesară o perioadă de timp rezonabilă pentru studiu individual, care trebuie în mod obligatoriu să fie dublată de un program organizat de pregătire la nivelul tuturor instanțelor.

d.) Un aspect extrem de important, în strânsă legătură cu modul în care Consiliul a înțeles până în acest moment să gestioneze situația resurselor umane în interiorul sistemului judiciar, îl reprezintă politica în **materia detașărilor magistraților în afara sistemului judiciar.**

Consecvență cu poziția exprimată public în numele U.N.J.R., susțin și acum că C.S.M. trebuie să permită detașarea judecătorilor și procurorilor în cadrul altor instituții decât instanțele judecătorești și parchetele numai în situațiile în care postul respectiv reclamă o expertiză juridică deosebită și experiența în sistemul judiciar, hotărârea urmând a cuprinde în mod explicit justificarea detașării. De asemenea, trebuie regândită întreaga politică a detașărilor în sensul limitării detașării la situații de maximă necesitate și utilitate, punând întotdeauna în balanță dorința de detașare cu prioritățile instanței și prin prevalența necesităților instanței în cadrul analizei efectuate.

În plus, o decizia asumată de Consiliu în acest sens impune o analiză concretă a fiecărei categorii de detașați, iar în funcție de concluziile de prioritate și oportunitate să se decidă menținerea sau încetarea detașărilor, la inițiativa C.S.M., motivat.

e.) Consiliului Superior al Magistraturii are rolul de a manageria cariera magistraților, iar în acest sens îi revine atât obligația de asigurare a independenței justiției cât și obligația de organizare a activității judiciare și a resurselor umane în sistemul judiciar.

De aceea, consider că este extrem de important ca C.S.M. să stabilească mai întâi ce își propune să favorizeze în instanțe pe termen mediu sau lung, iar în opinia mea, răspunsul ar trebui să fie *integritatea, calitatea și competența profesională*, iar apoi să adopte un plan de acțiuni concrete pe care să îl implementeze în interiorul sistemului judiciar.

◆ În privința calității și a competenței profesionale, consider că rolul Consiliului este acela de a stabili **standarde de bună funcționare a instanțelor** precum și **indicatori de performanță calitativi și cantitativi de evaluare a instanțelor**, capabile să favorizeze creșterea calității actului de justiție în instanțe.

Din această perspectivă, independența, imparțialitatea, competența profesională și termenul rezonabil devin criteriile de performanță pentru actul de justiție, acestea fiind de altfel și așteptările pe care societatea și participanții la actul de justiție le au față de sistemul judiciar în ansamblul său.

Pentru asigurarea competenței profesionale și pentru respectarea termenului rezonabil, Consiliul ar trebui să pornească de la principiile legale de funcționare a instanțelor de judecată, și anume: specializarea judecătorilor, pregătirea profesională continuă, distribuția aleatorie a cauzelor, continuitatea competenței de judecată, volumul optim de activitate, transparența, celeritatea (primele patru dintre acestea fiind reșevante în această direcție).

◆ Și pentru că de mai bine de 7 ani de zile sunt judecător la un tribunal specializat, m-aș referi mai întâi la acest **principiu al specializării judecătorilor**, principiu care din nefericire nu a fost respectat și susținut prin acțiuni concrete, ci dimpotrivă așa spune, a fost chiar nesocotit în marea majoritate a instanțelor din țară, cu efecte negative evidente asupra calității actului de justiție.

Diversificarea și specificitatea relațiilor sociale a reclamat și a avut drept consecință o creștere a nivelului de legiferare în cele mai multe domenii ce țin de dreptul privat, astfel că se impune în mod evident o specializare a judecătorilor pe materii, specializare care le oferă acestora

cadrul necesar pentru înțelegerea și asimilarea legislației și a procedurilor specifice respectivului domeniu.

Lipsa unei reale specializări a judecătorilor constituie după părerea mea, principala vulnerabilitate pentru fiecare judecător și de aceea consider că este de datoria Consiliului să adopte o nouă abordare în această problemă. Situația actuală din instanțele din România arată că o reală specializare nu este asigurată prin înființarea completelor specializate în cadrul instanțelor, pentru că sub presiunea volumului mare de dosare și a numărului insuficient de judecători care funcționează efectiv în instanțe, s-a ajuns ca un judecător să fie desemnat în mai multe astfel de complete specializate, ba chiar să fie desemnat să intre în complete care judecă în materii în care nu are expertiză (de exemplu judecătorii de la secțiile civile care intră în completele de la secția penală).

Este evident pentru oricine, că în aceste condiții nu se poate vorbi de performanță profesională și nici de o calitate înaltă a actului de justiție, iar judecătorii care sunt în astfel de situații se simt extrem de vulnerabili atât în sala de judecată cât și atunci când pronunță hotărâri în domenii pe care nu le stăpânesc. De aceea, trebuie abandonată cât mai curând această modalitate de specializare care se dovedește a fi una doar formală, și trebuie făcuți pași importanți pentru o specializare reală a judecătorilor care, din punctul meu de vedere, nu se poate face decât în forma instituțională a secțiilor și a instanțelor specializate pe domenii, pentru că abia în aceste forme instituționale se poate aplica un management al calității pentru un act de justiție cu adevărat performant, așa cum așteaptă și are dreptul să îl aibă justițiabilul român.

Iar pentru fundamentarea științifică a unei astfel de măsuri, cred că ar trebuie pornit de la realizarea unui audit la cele trei instanțe specializate în materia comercială, așa cum este și instanța în care funcționez și la tribunalul specializat pentru familie și minori, privind și la evidenta creștere a performanței și eficienței structurilor specializate ale Parchetului General.

De altfel, o astfel de așteptare de profesionalizare a judecătorilor vine și partea justițiabililor, Consiliul primind sesizări din partea mediului de afaceri (ultimele din partea transportatorilor) pentru ca litigiile din unele domenii să fie soluționate de judecători anume desemnați pentru a asigura celeritatea acelor proceduri și mai ales o practică unitară din partea instanțelor. În plus, din informațiile comunicate în spațiul public de reprezentanții consorțiului care efectuează studiile de impact, înțeleg că și

propunerile acestora vor fi de inființare în anumite materii a unor instanțe specializate.

♦ **Programul volumului optim de activitate** este extrem de important dar și extrem de controversat în prezent, iar presiunile externe asupra Consiliului pentru a abandona acest program sunt foarte mari. Rolul Consiliului este însă de a rezista acestor presiuni, dacă își stabilește ca și țintă calitatea și competența profesională în actul de justiție iar volumul de activitate al instanțelor va continua același trend ascendent de până acum.

Susțin cu tărie că dacă presiunile pe sistemul judiciar pentru asigurarea celerității în condițiile gestionării unui volum atât de mare de dosare vor rămâne la același nivel, din punctul meu de vedere este inacceptabilă sacrificarea calității actului de justiție pe altarul productivității, pentru că efectele negative atât pe termen scurt cât și pe termen lung sunt mult mai grave. De aceea, cred că forma actuală a programului referitor la volumul optim de activitate al instanțelor trebuie și poate fi îmbunătățită, iar Consiliul trebuie să facă toate demersurile necesare pentru a obține asigurarea pentru sistemul judiciar a resurselor umane și materiale suficiente pentru a putea garanta cetățenilor un act de justiție de calitate.

În același timp însă, Consiliul trebuie să adopte măsuri care să aibă drept rezultat final o scădere a numărului de dosare pe care judecătorii să le aibă de soluționat. Experiența deosebită pe care am dobândit-o ca urmare a activității asociative în U.N.J.R. îmi este extrem de utilă întrucât contactul direct cu magistrații europeni mi-a dat posibilitatea de a afla care sunt pârgurile pe care le-au folosit alții pentru a ține sub control fluxul de dosare pe rolul instanțelor, astfel că îmi propun să încerc implementarea unor astfel de măsuri și în sistemul nostru.

În acest sens, cred că se poate acționa pe două planuri, primul dintre acestea având în vedere:

- fundamentarea și susținerea unor propuneri de modificare a legislației; spre exemplificare, în materia insolvenței se poate limita legislativ aria de aplicare a procedurii insolvenței doar la acele societăți care dețin bunuri în patrimoniu, modelul german putând fi folosit ca reper în acest sens;

- efectuarea unui studiu referitor la costurile pe dosarele;

- efectuarea unui studiu referitor la principalele tipuri de litigii aflate pe rolul instanțelor în vederea determinării principalilor „clienți” ai justiției, pentru că dacă justiția este privită ca un serviciu public, atunci ea trebuie analizată și din punct de vedere al binomului costuri-rezultate, modelul portughez fiind

extrem de edificator în acest sens; scopul unui astfel de studiu este de prefigurare a unor metode alternative de soluționare a problemelor pe care acei „clienți fideli” le aduc în fața instanțelor, tocmai pentru degrevarea instanțelor de astfel de tipuri de litigii.

Cel de-al doilea plan vizează acțiunile directe de degrevarea a judecătorilor de alte activități care exced sferei activității de judecată, precum cele referitoare la organizarea învățământului profesional al personalului auxiliar, întocmirea practicii de casare a instanței. În cazul acestor activități, consider că ele pot fi efectuate și de grefieri cu studii superioare, astfel cum ar putea fi efectuată și activitate de redactare a conceptelor pentru hotărârilor judecătorești de o complexitate foarte redusă (de ex. hotărârile prin care se ia act de renunțările la judecată, cele de anulare a cererilor ca fiind netimbrate, cele pronunțate în dosarele tip clonă promovate de registrul comerțului).

IV. Transparența și integritatea

a.) În privința **integrității**, consider că acțiunile Consiliului trebuie să se concentreze pe creșterea nivelului de internalizare a valorilor și standardelor etice în interiorul sistemului judiciar, pentru că în lipsa integrității sistemul judiciar nu poate să își îndeplinească scopul și misiunea. Realitatea recentă a dovedit cât de mari sunt efectele negative care se răsfrâng asupra sistemului judiciar în momentul în care un magistrat este cercetat pentru fapte de corupție sau fapte neconforme cu statutul profesiei de magistrat.

De aceea, acțiunile Consiliului trebuie subsumate atingerii obiectivului internalizării comportamentului etic de către fiecare magistrat în parte, astfel încât fiecare magistrat să conștientizeze că este personal responsabil pentru imaginea justiției și pentru încrederea în sistemul judiciar. Aceasta înseamnă pe de o parte, că magistrații își vor dirija comportamentul și acțiunile în conformitate cu normele etice și deontologice, iar atunci când asupra lor planează suspiciuni referitoare la lipsa de integritate (cu atât mai mult în situațiile în care se începe urmărirea penală împotriva lor pentru fapte de corupție sau alte fapte în legătură cu serviciul) vor adopta o poziție care să

salvagardeze imaginea justiției și a instanței unde funcționează (spre exemplu prin demisia din funcția de conducere deținută). Un astfel de gest trebuie să devină reflex pentru magistrați și nu are nicio legătură cu prezumția de nevinovăție, ci doar cu calitatea magistratului de gestionar de fapt al portofoliului de imagine a justiției.

Ca acțiuni concrete la îndemâna Consiliului eu identific la acest moment: organizarea de seminarii, atât în cadrul programului de formare profesională continuă cât și prin parteneriate cu societatea civilă și cu A.N.I., dedicate integrității și conflictelor de interese, definirea standardelor de integritate în cadrul evaluării individuale a performanței profesionale a magistraților, controalele Inspecției Judiciare.

b.) **Transparența**, ca și integritatea, nu sunt doar concepte teoretice și, din punctul meu de vedere, trebuie tratate mereu raportându-le la substanța lor.

◆ Astfel, dacă e adevărat că s-a făcut un pas mare înainte prin transmisiunea live a ședințelor C.S.M., această inițiativă va fi golită practic de substanță dacă se va continua practica Consiliului de a întrerupe *publicitatea ședinței* în așa-numitul moment al „deliberărilor”.

Deliberarea reprezintă momentul anterior luării unei hotărâri, în care sunt aduse argumente pro și contra unei soluții. Dacă în cazul unei hotărâri judecătorești deliberările sunt, în mod firesc, secrete, în cazul deciziilor Consiliului, lucrurile sunt substanțial diferite. Toate dezbaterele ce preced votului, inclusiv cele din așa-numitele deliberări, sunt publice potrivit legii. Rațiunea ședințelor publice în cazul Consiliului este tocmai aceea de a asigura transparența lucrărilor sale, de a permite magistraților și publicului să afle care sunt argumentele membrilor Consiliului, de a asigura în acest mod o responsabilitate reală individuală a membrilor săi.

Doar votul, care reprezintă materializarea deciziei finale a membrilor C.S.M. este secret. A da o altă interpretare textului legal incident ar înseamna ca, sub umbrela deliberărilor, să transformi o ședință publică într-una secretă și să lași transparența la nivel de proclamație.

În situația în care voi deveni membru al C.S.M. voi face toate demersurile necare pentru a schimba această practică, pe care o consider contrară legii, pentru a fi respectat într-adevăr principiul publicității ședințelor

C.S.M. De asemenea, îmi voi exprima de fiecare dată argumentele în cadrul ședințelor publice asupra ordinii de zi supuse dezbaterii și voi face public votul pe care l-am dat.

◆ O mai veche practică a Consiliului redevine actuală într-un mod tot mai acut: *modificarea ordinii de zi chiar în ziua ședinței*. Dacă o astfel de practică este acceptabilă în situații extraordinare, această posibilitate devine însă de neacceptat atunci când se transformă într-o practică curentă, mai ales atunci când vizează probleme de interes major pentru sistemul judiciar.

Ca atare, este imperativă publicarea ordinii de zi a ședințelor Plenului și Secțiilor, împreună cu notele direcțiilor de specialitate, cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței, la fel cum trebuie să se permită modificarea ordinii de zi numai în împrejurări excepționale.

◆ Tot legat de acest subiect cred că se impune și este posibil de realizat din punct de vedere tehnic să se procedeze la *stenografierea ședințelor C.S.M.* și apoi să fie publicate aceste stenograme pe site-ul institutiei, pentru a se asigura astfel în mod efectiv accesul la conținutul dezbaterilor și pentru aceia dintre magistrați și nu numai, care nu au avut timpul necesar pentru vizionarea ședinței, dar sunt interesați de o anumită problemă abordată de Consiliul în cadrul respectivei ședințe.

◆ O problemă sensibilă este cea legată de *calitatea motivării deciziilor* Consiliului, în special în materiile care vizează cariera magistraților precum promovările la Î.C.C.J., transferurile, delegările, detașările. Motivarea acestor decizii este în prezent, de cele mai multe, ori pur formală, iar redactarea lor se face în unele situații cu întâzieri impardonabile (amintesc aici, doar cu titlu de exemplu, hotărârile de numire la I.C.C.J.).

Afirm cu convingere că este o datorie fundamentală a Consiliului să fie primul care să asigure respectarea unor reguli clare, transparente și previzibile în ceea ce privește soluționarea cererilor de transfer, delegare, detașare și consecutiv, să motiveze argumentat și convingător soluțiile date în cererile de transfer/detașare/delegare, cu raportare la fiecare situație particulară, în special în cazul în care mai multe cereri sunt în concurs.

◆ Modul de *comunicare a Consiliului în exterior* trebuie în opinia mea să fie îmbunătățit. Comunicatele Consiliului sunt scrise într-un limbaj de lemn, tind să devină stereotipe, voit prețioase și, din păcate, lipsite de

substanță, transmițând imaginea unei instituții mai degrabă sterile decât eficientă. Este necesar un nou stil de comunicare, mult mai deschis, mai onest și, în special, mult mai aplicat. Ideile și informațiile transmise publicului trebuie să fie clare și concise, pentru a avea ca efect nașterea unui sentiment de încredere față de o instituție care își cunoaște rolul, știe care sunt acțiunile pe care le urmează și pe care și le asumă în mod neechivoc.

◆ *Consultarea instanțelor, parchetelor, a magistraților și a asociațiilor* tinde să se transforme într-o avalanșă sufocantă de adrese trimise de-a valma de Consiliu, de membrii Consiliului, de diverse comisii, cu termene de răspuns uneori prohibitiv de scurte. O asemenea manieră de consultare devine, cu timpul, extrem de ineficientă, creând un grad de saturație ce conduce la o tendință firescă de a ignora pe viitor astfel de solicitări. Or, în acest mod, probleme esențiale ale sistemului pot trece fără a exista în fapt o consultare reală a acestuia. De aceea, voi susține modificarea acestui mod de lucru, propunând o variantă pe care personal o consider mult mai eficientă, și anume prin postarea pe site-ul C.S.M., într-o rubrică specială destinată în acest sens, a tuturor propunerilor ce necesită consultarea corpului magistraților, cu stabilirea unei persoane de contact care va centraliza rezultatul acestora. Desigur, pentru proiectele importante optez pentru solicitarea în mod expres a opiniei instanțelor/parchetelor/asociațiilor, cu asigurarea însă a unui timp adecvat pentru reflecție și răspuns.

◆ Pornind de la experiența asociativă pe care o am, cred că este esențială *stabilirea de întâlniri trimestriale între asociațiile profesionale și C.S.M.*, cu evaluarea periodică a rezultatelor obținute în implementarea măsurilor stabilite de comun acord. Justificarea unor astfel de întâlniri rezidă în faptul că, pe de-o parte, asociațiile au, de regulă, o viziune și o abordare mult mai dinamică asupra problemelor din sistem, nefiind ținute de rigorile regulilor instituționale iar, pe de altă parte, pot acționa ca un liant între copul magistraților și Consiliul, transmițând rapid informații și propunerile dintr-o parte în alta.

◆ Nu în ultimul rând, apreciez că este de datoria Consiliului să încurajeze magistrații în *monitorizarea activității C.S.M.* și formularea de propuneri pentru îmbunătățirea activității acestuia. De asemenea, prezentarea raportului de activitate al C.S.M. ar trebui făcută în cadrul unei ședințe publice în fața reprezentanților instanțelor și parchetelor, în condițiile în care răspunderea membrilor C.S.M. pentru acțiunile lor este în primul rând în raport de cei față de cei care le-au acordat încrederea lor prin votul

exprimat.

V. Relațiile interinstituționale

Am arătat în parte de început a proiectului care au fost insuccesele Consiliului și am susținut că acestea au avut drept cauză principală inabilitatea Consiliului de a dezvolta relații interinstituționale corecte și eficiente, în special cu instituțiile din sfera puterii executive și legislative.

◆ Dialogul interinstituțional, fie că este vorba de cel cu Guvernul, prin Ministerul Justiției, fie că este vorba de cel cu Parlamentul, în special prin cele două comisii juridice ale camerelor, a fost unul defectuos, lipsit de coerență și prin urmare, cu efecte păguboase pentru sistemul judiciar. O astfel de abordare trebuie rapid abandonată de Consiliu, mai ales în contextul în care în perioada următoare vor ajunge pe agenda decidenților politici teme majore pentru sistemul judiciar, cum sunt revizuirea constituției, modificarea legilor justiției sau răspunderea materială a magistraților.

Consiliul trebuie să învețe din experiența ultimului an și jumătate de mandat și să nu mai repete greșelile majore pe care le-a făcut pentru că sistemul judiciar nu își mai poate permite ca independența sa și statutul magistraților să fie amenințate din cauza lipsei de acțiune a Consiliului Superior al Magistraturii, care este tocmai instituția care ar trebui să apere independența justiției.

În concret, susțin că deși instituțional reprezentarea Consiliului este asigurată de conducerea acestuia, la nivel de președinte și vicepreședinte, în cadrul negocierilor și dezbaterilor pe proiecte, în special pe proiecte normative, este imperios necesar ca aceia dintre membrii Consiliului care au dovedit că au abilități de comunicare și negociere deosebite să fie cei care participă în concret la întâlnirile de lucru și la ședințele comisiilor parlamentare. De asemenea, este obligatoriu în opinia mea, ca cel puțin un membru al Consiliului să fie responsabil de urmărirea procesului legislativ la nivelul Parlamentului pentru a asigura continuitatea și pentru a sesiza din timp toate acele inițiative legislative care interesează sau afectează sistemul judiciar; în plus, în acest mod se realizează o relație interpersonală corectă

și transparentă cu membri ai comisiilor parlamentare de specialitate, facilitând dialogul și cooperarea.

În fine, același mod de lucru ar trebui să fie adoptat și în relația cu Ministerul Justiției, care are un membru de drept în Consiliu, în persoana ministrului, fiind extrem de important ca limitele acestui dialog interinstituțional să fie transparente și corect înțelese de ambele părți. Voi susține cu tărie dezvoltarea unei relații corecte și transparente cu Ministerul Justiției, fiind convinsă de faptul că atunci când doar se mimează colaborarea instituțională și când declarațiile, de cele mai multe ori ipocrite, despre bunele relații existente în prezent sunt făcute tocmai pentru a da o imagine acceptabilă unei realități complet diferite, în final imaginea nu va mai putea acoperi realitatea, iar adevărata stare de lucruri va ajunge să fie cunoscută. Abordarea matură a acestei probleme va conduce mai degrabă la cimentarea unei relații pe baze corecte, transparente și stabile, ceea ce va fi doar în beneficiul sistemului judiciar românesc și nu numai.

◆ În privința relațiilor internaționale este evident că cea mai mare miză este legată de atingerea obiectivelor stabilite prin Mecanismul de cooperare și verificare. E îmbucurător faptul că în ultimele rapoarte ale Comisiei Europene se remarcă un trend pozitiv general însă, totodată se mențin rezerve față de progresele realizate în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii.

Ar fi inacceptabil ca C.S.M. să rămână o Cenușereasă în cadrul aprecierilor referitoare la stadiul reformelor privind justiția din România, o astfel de situație ducând la sporirea vulnerabilității instituției pe plan intern și extern. De altfel, îndeplinirea obligațiilor cuprinse în M.C.V. revine Consiliului tocmai în virtutea atribuțiilor pe care acesta le are potrivit legilor interne și de aceea, este absolut necesar ca C.S.M. să îndeplinească aceste condiționalități din mecanism, pentru că în acest mod Consiliul nu face decât să își îndeplinească rolul său constituțional de garant al independenței justiției.

O mai bună gestionare a resurselor umane, creșterea transparenței și responsabilității sunt probleme ce țin nu doar de îndeplinirea obiectivelor fixate prin M.C.V. ci, în primul rând, de o administrare eficientă a sistemului judiciar, așa cum am argumentat pe parcursul proiectului. Iată de ce, în opinia mea, soluția este una simplă: îndeplinirea corectă de către C.S.M. a atribuțiilor ce îi revin va coincide și cu îndeplinirea obiectivelor fixate în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare. Paralel, o relație deschisă și

onestă cu Reprezentanța Comisiei Europene în România va asigura și o corectă reflectare a acțiunilor Consiliului.

În același timp, problemele sistemului judiciar din România trebuie văzute într-un context mai larg, european. Ele se regăsesc, într-o formă mai diluată sau mai acută, în majoritatea statelor europene. Nu doar țări precum România sau Bulgaria se confruntă cu astfel de probleme ci, mai nou, în state membre ale Uniunii Europene precum Polonia, Italia, Grecia, Portugalia și, extrem de acut, în Ungaria, sunt adoptate măsuri ce pun în pericol independența justiției. În acest context trebuie creionat rolul pe care C.S.M. trebuie să îl joace în special în activitatea sa din cadrul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare. Cooperarea și informarea reciprocă imediată asupra problemelor ce apar în diferite state europene sunt cheia rezolvării multora dintre aceste probleme, prin sprijin reciproc și lobby concertat și susținut la nivel european.